

Statens vegvesen

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no
0030 OSLO

Att: Rune Håvard Nygaard

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Elma Sulic - 22073729

Vår referanse:
2014/156283-002

Deres referanse:
13/5262

Vår dato:
23.03.2015

Høringsuttalelse - Omlegging av årsavgiften til en avgift på trafikksikringer

Statens vegvesen viser til høring ad omlegging av årsavgift til en avgift på trafikksikring. Vi er i all hovedsak positive til forslaget. Utover dette har vi følgende kommentarer til høringsnotatet:

Til punkt 9.13 i høringsnotatet

TFF-ordningen

Trafikkforsikringsforeningen har foreslått å innføre en ordning etter modell fra blant annet Sverige, der de tar ansvaret for innkreving av trafikksikringspremie og trafikksikringsavgift for uforsikrede kjøretøy.

De direkte konsekvensene for dette i Statens vegvesen vil være bortfall av funksjonalitet for å følge opp manglende forsikring, inklusive varselbrev (135 000 brev i 2014), begjæring om avskiltning og registreringssperre (både for førstegangsregistrering og omregistrering/påregistrering). Dersom en slik ordning blir gjennomført, vil ikke Statens vegvesens IKT-løsninger (Autosys motorvogn og senere Autosys kjøretøy) ha behov for informasjon om et gitt kjøretøy er forsikret, og tilhørende informasjon i løsningene, som for eksempel godkjente forsikringsselskap, kan fjernes. Alt i alt vil ordningen medføre betydelig forenklinger både i IKT-løsninger og i registreringsprosessene.

Imidlertid vil en slik ordning, dersom den innføres på samme tid som omleggingen til avgift på trafikksikring, antakelig medføre behov for noen endringer i dagens system, Autosys motorvogn. Det er ikke vurdert hvor stort dette omfanget er.

Dersom TFF-ordningen blir innført vil det bli helt nødvendig at Trafikkforsikringsforeningen har et forhold til selvsassurandører, mens det ikke lenger vil være nødvendig for Statens vegvesen å ha denne informasjonen.

Alt i alt støtter Vegdirektoratet departementets vurdering om at etableringen av en slik ordning vil kreve nærmere utredninger, men ordningen vurderes som positiv for Statens vegvesen slik den presenteres i høringen.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfaret 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø
Telefon:
Telefaks:

Til punkt 12.2 i høringsnotatet - Konsekvenser for bileiere og forsikringstakere

Det fremgår av høringsnotatets punkt 12.2 siste avsnitt at den enkelte bileier ikke lenger vil kunne søke om dispensasjon fra avgiftsplikten direkte til avgiftsmyndighetene etter Stortingets avgiftsvedtak § 6, men at dette rent praktisk er en svært begrenset mulighet og at det i løpet av de siste fem år er innvilget kun 15 søknader om dispensasjon. Vi antar at det er et betydelig større antall dispensasjonssøknader som er behandlet, og at det derfor kan bli feil å legge vekt på antallet innvilgede søknader.

I forslaget til stortingsvedtak om særavgifter til statskassen for budsjettåret 201X, Om avgift på trafikkforsikringer § 3 står det at hvis det oppstår tvil om avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet. Etter stortingsvedtakets § 4 kan departementet fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle tilfellet får en utilsiktet virkning. Etter ordlyden i § 4, vil det fremdeles fattes et avgiftsvedtak. Er det forsikringsselskapet som er part i den saken og den vedtaket retter seg mot eller vil det være den enkelte bileier? Det må i disse tilfellene være tydelig hvem som har ansvaret for å behandle eventuelle dispensasjoner og klagesaker angående avgiften og hvem som kan søke om dispensasjoner og fremme klager; er det den enkelte bileier eller er det forsikringsselskapet?

Vi ser at kundene etter dagens system opplever en utydelig grense mellom Toll- og avgiftsetaten og Statens vegvesen. Vi har grunnlagsdataene for beregning av årsavgiften, men det er avgiftsmyndighetene som svarer for avgiften. Når det nå går over til forsikringsbransjen må det være tydelig hvor ulike henvendelser fra kunde skal rettes, om det er til forsikringsselskapet eller til avgiftsmyndighetene. I høringsnotatets punkt 9.12 står det at «i en slik avgift vil ikke den enkelte bileier ha noe ansvar for avgiften ovenfor avgiftsmyndighetene, og overveltingen av avgiften vil etter dette være et forhold mellom forsikringstager og selskap». Det er uklart for oss hva dette vil bety i praksis. Det kan tolkes som om alle typer spørsmål skal rettes til forsikringsselskapene. Korrigering av feil i tekniske opplysninger om kjøretøy vil naturligvis fremdeles måtte rettes av Statens vegvesen i motorvognregisteret og overføres som riktig grunnlag for avgiftsfastsettelse (avgift på trafikkforsikringer).

For kjøretøyeiere vil en omlegging medføre en mer forståelig ansvarsdeling mellom ny og gammel eier ved et eierskifte av kjøretøy. Statens vegvesen har ved flere anledninger påpekt at det er enkelte utfordringer med at solidaransvarsordningen i mange tilfeller ikke er forstått av kjøretøyeiere. Rutinene rundt fakturering av avgifter med forfall frem i tid i kombinasjon av registreringssperre for samme krav kan virke noe forvirrende. Dersom omleggingen av årsavgiften til en avgift på trafikkforsikringer gjennomføres, vil ikke en manglende betaling lenger hefte ved kjøretøyet og dermed medføre registreringssperre ved omregistrering.

Til punkt 12.6 i høringsnotatet

Innlevering av salgsmelding

At den nye avgiften skal relateres til kjøretøyets registreringstid kan få konsekvenser for innlevering av salgsmeldinger.

I bruksforskriften § 2-9 nr. 1 første ledd siste setning fremgår det at «Tidligere eier er ansvarlig for at melding om eierskifte blir innlevert.». Et av incentivene for tidligere eier til å

levere salgsmelding er at ansvar for årsavgift går over på ny eier når salgsmelding er lagt inn i motorvognregisteret. En konsekvens av at det økonomiske ansvaret ikke lenger går over kan være at tidligere eier ikke i like stor grad sørger for å levere salgsmelding. Dette kan eventuelt føre til at motorvognregisteret ikke oppdateres med riktige eieropplysninger i like stor grad som i dag.

På den andre siden, ser Statens vegvesen i dag at det i en viss utstrekning blir overlatt til ny eier av et kjøretøy å levere salgsmelding. For å slippe å betale årsavgift ser vi at mange lar være å gjøre dette, og kjøretøyet forblir da stående på tidligere eier som fremdeles blir holdt ansvarlig for årsavgiften. Det er mulig at flere nye eiere ønsker å levere salgsmelding dersom det ikke har den økonomiske konsekvensen det har i dag, ved at ansvaret for årsavgift flyttes. At tidligere eier mister det økonomiske incentivet for å levere salgsmelding, mens ny eier ikke lenger får en økonomisk plikt ved å levere salgsmelding kan føre til at ansvarsforholdet mellom tidligere og ny eier flyttes. Dette igjen kan føre til at Statens vegvesen må ta en gjennomgang av bruksforskriften og vurdere hvem som skal være ansvarlig for innlevering av salgsmelding.

Økning av antall av- og påregistreringer

En ordning der trafikkforsikringsavgiften er knyttet til perioden der kjøretøyet er registrert, kan medføre økt antall av- og påregistreringer. Dette vil medføre økt trykk på trafikkstasjonene i form av administrasjon av av-/påregistreringer, økt oppbevaring av kjennemerker og behov for mer lagerplass. I dag oppbevares kjennemerker i 6 måneder før de makuleres. Det kan også medføre en økning i antall henvendelser om å få oppbevare kjennemerkene over de 6 månedene.

Den nye ordningen vil også kunne fjerne de store sesongtoppene for avregistrering som knytter seg til jul, nyttår og sommerferie, noe som skyldes utstedelse av årsavgiften. Dette kan føre til at av- og påregistreringene vil kunne få en mer jevn fordeling utover kalenderåret. Dette er topper som faller på ugunstige tidspunkt i forhold til ferie og fridager. Ettersom årsavgiften gjelder pr. kalenderår er det mange kjennemerker som:

- Innleveres og som skal avregistreres i motorvognregisteret 31.12
- Innleveres til vraking og avregistrering pr. 20.03
- Innleveres til vraking og avregistrering pr. 30.06 for da å kun betale halv avgift
- Registreres pr. 01.07 og således kun betaler halv avgift

Sesongtoppene kan imidlertid også komme på andre tider i kalenderåret. Dette kan knytte seg til avregistrering av sesongtilpassede kjøretøy på høsten, som motorsykkel, moped, campingbil, campingvogn og veterankjøretøy, for så å påregistrere de samme kjøretøyene igjen på våren. Dette kan potensielt gi større topper enn i dag.

Avregistrering

Statens vegvesen ser i dag at mange kjøretøy som ikke er en del av vrakpantordningen ikke blir oppdatert med korrekt status når det tas ut av trafikk. En del av disse forholdene ender opp som en søknad om administrativ avregistrering hos Vegdirektoratet for kjøretøy som har blitt hensatt, gitt bort, solgt som delebil osv. Det samme gjelder for gamle kjøretøy som ikke er registrert på personnummer eller organisasjonsnummer der Tollvesenet har hatt en opprydning av sine registre og knyttet disse til eier. Det er i stor grad her snakk om gamle kjøretøy som ikke lenger benyttes på offentlig vei. Grunnen til at eier tar kontakt i disse tilfellene er først og fremst at de får tilsendt krav om årsavgift, og dermed blir de gjort oppmerksom på at de ikke har sendt oppdatert status til Statens vegvesen.

Dersom den nye avgiften blir knyttet til forsikring av kjøretøyet, kan det føre til at færre kjøretøy som ikke er en del av vrakpantordningen og gamle kjøretøy der registreringen ikke er tilknyttet et personnummer eller organisasjonsnummer, ikke blir korrekt oppdatert i motorvognregisteret.

Oppdatering av data i Det sentrale motorvognregisteret

Statens vegvesen gjør oppmerksom på at motorvognregisteret ikke er et realregister. I motorvognregisteret anses registrert eier som den som er ansvarlig for offentlige forpliktelser. Det har videre kommet klare føringer fra Lovavdelingen i Justisdepartementet at forsikringstaker ikke trenger å ha noen relasjon til registrert eier i registeret. Dette kan i teorien innebære at tre forskjellige personer/enheter er involvert. I slike situasjoner er det viktig å få en riktig knytning mellom forsikring og kjøretøy. Statens vegvesen antar at det er viktig for forsikringstaker at rett kjøretøy er forsikret og at man ikke blir ansvarlig for andres kjøretøy.

Ved en omgjøring av ordningen vil det ikke lenger være behov for å oppdatere Autosys med skyldige og begjærte avgifter. I dag blir disse overført fra Toll- og avgiftsetaten etter betaling, noe som kan medføre at avgiften er betalt selv om det ikke fremgår av Autosys. I tilfeller hvor vedkommende skylder årsavgift for flere år er dette vanskelig å se i Autosys fordi beløpene og terminene er uklare og en endring her er svært positivt.

Statens vegvesen legger til grunn at forsikringsbransjen følger opp sine utestående fordringer på egen hånd, at dette ikke skal følges opp av oss og at systemet vårt ikke skal oppdateres med denne informasjonen, men kun med at forsikringen er i orden.

Henvendelser, saksbehandling og kontroll

Per dags dato mottar Statens vegvesen mange henvendelser angående årsavgiften. I forbindelse med en omgjøring vil disse henvendelsene bli betydelig redusert, eventuelt over tid bli helt borte.

En omgjøring vil videre medføre at Statens vegvesen får et mindre ansvar i forbindelse med avgiftsinnkreving i sin helhet, noe vi er svært positive til.

Videre vil en omgjøring medføre at Statens vegvesens saksbehandlere slipper å forholde seg til eventuelle skyldige, forfalte og begjærte årsavgiftskrav ved påregistrering og omregistrering. Dette innebærer at vi ikke lenger blir nødt til å forklare en ny eier at han/hun må betale en årsavgift som påløp kjøretøyet i et tidligere eierforhold. Dette skaper i dag mange frustrerende situasjoner i forbindelse med saksbehandlingen. Begjæringer om vektårsavgift vil fortsatt bli håndtert uendret, men her er det snakk om langt lavere tall, ca 2-3.000 årlig. Begjæringer knyttet til skyldig årsavgift vil bortfalle i sin helhet.

I forhold til tidligere eier vil en slik omgjøring medføre at saksbehandlere i Statens vegvesen ikke lenger behøver å forklare vedkommende hvorfor han eller hun mottar krav fra Statens innkrevingsentral på avgift for et kjøretøy som ble solgt før betalingsfristen.

En omgjøring av dagens ordning vil for Statens vegvesen medføre et mindre element ved utekontroll idet forsikringsbransjen selv vil følge opp utestående fordringer. Dette utgjør i dag et stort antall saker og en omgjøring vil derfor kunne være kostnadsbesparende.

Konsekvensene for Statens vegvesen vil dermed være en vesentlig reduksjon i antall saker knyttet til oppfølging av begjæringer ved utekontroll, samt langt færre saker der skyldig avgift må følges opp i forbindelse med registreringshandlinger.

Videre vil denne ordningen i kombinasjon med en etterskuddsinnkreving av omregistreringsavgiften slik det er foreslått og forutsatt gjennom de sentrale styringsdokumentene for Autosys kjøretøy og Skatteetaten sitt SAFIR-prosjekt for omlegging av særavgifter, medføre betydelig forenklete prosesser og mulighet for enklere og bedre selvbetjeningsløsninger ved eierskifte og omregistrering av kjøretøy. Prosjektene ønsker også å fjerne solidaransvaret for kjøretøy med vektårsavgift, slik at det også her er subjektet som står ansvarlig for avgiften – og at avgiften dermed ikke utløser registreringssperre og krav til ny eier om at betaling må skje før omregistrering.

Nødvendige endringer i Statens vegvesens systemer

Omlegging av årsavgiften til en avgift på trafikkforsikringer gir en relativt uproblematisk endring i Autosys motorvogn, da konsekvensen kun vil være at registeret ikke lenger vil motta informasjon om skyldig avgift og eventuelle begjæringer om avskilting på dette grunnlaget for lette kjøretøy. Statens vegvesens Autosysprosjekt stiller seg positive til endringen, og prosjektets funksjonelle omfang er planlagt og estimert ut fra en antakelse om at omleggingen vil bli gjennomført slik høringsnotatet beskriver.

Funksjonelt/løsningsmessig får den foreslåtte omleggingen relativt små konsekvenser for systemene til Statens vegvesen, da man fortsatt skal følge opp skyldige avgifter (vektårsavgift) med registreringssperre ved omregistrering og gjennom ordningen med begjæring om avskilting (stansningsretten).

Det er imidlertid noen forhold som p.t. ikke er avklart rundt ordningen. Det står lite i høringsnotatet om omleggingens konsekvenser for Statens vegvesen i form av ny rolle og/eller nye oppgaver.

I et møte mellom Statens vegvesen og Trafikkforsikringsforeningen ga sistnevnte uttrykk for at de forutsatte å få årsavgiftsgruppe som grunnlag for fastsetting av avgift på trafikkforsikringene fra Statens vegvesen. Dette er en kode som genereres av Toll- og avgiftsetaten i dag, og det er ikke ønskelig at Statens Vegvesen overtar ansvaret for dette. Statens vegvesen overfører kun grunnlagsdataene for videre beregning av årsavgiftene etter regelverket til Toll- og avgiftsetaten. Det er også en del løyver, inklusive drosjeløyve, som gir redusert avgift. I dialog med Skatteetaten og SAFIR-prosjektet har Autosys kjøretøy - prosjektet kommet frem til at det er mest hensiktsmessig at Skatteetaten ivaretar informasjon om slike løyver. Slik løsningen for Autosys kjøretøy er planlagt vil den heller ikke ha informasjon om andre løyver som kan være relevant for avgiftsberegning, ut over koder for næring og kjøringens art. Dette er også tilfellet for dagens register, Autosys motorvogn.

Vi forutsetter også at Skatteetaten eller forsikringsselskapene håndterer etterlyste kjøretøy som grunnlag for redusert årsavgift, uavhengig av Statens vegvesen.

Det er også et spørsmål om det kan være nødvendig for forsikringsselskapene å ha informasjon om selvassurandører. I dag ivaretas denne informasjonen i motorvognregisteret. For en ren omlegging av årsavgift til avgift på trafikkforsikring er det imidlertid mulig at den kan gjennomføres uavhengig av slik informasjon.

Overføring av data fra Det sentrale motorvognregister

Det fremgår ikke av høringsnotatet om Statens vegvesen skal være involvert i innplassering av kjøretøy i «forsikringsavgiftsgrupper». Vi antar derfor at forsikringsselskapene selv skal håndtere dette, eventuelt i samarbeid med Skatteetaten. Vi kan ikke se at Statens vegvesen har blitt tildelt eller tiltenkt enn annen rolle enn den vi har i dag. Etter dagens system overfører Statens vegvesen grunnlagsdataene til Toll- og avgiftsetaten, som bruker disse til å fastsette årsavgiften etter eget regelverk. I høringsnotatets punkt 9.6 vises det til at

forsikringselskapene har tilgang til de samme grunnlagsdataene i motorvognregisteret som Toll- og avgiftsetaten. Statens vegvesen vil bidra med de dataene som er nødvendige for at den nye avgiften blir riktig beregnet. På nåværende tidspunkt er det imidlertid uklart for oss hvem dataene skal overføres til, forsikringselskapene eller Skatteetaten. Statens vegvesen, forsikringselskapene (TFF) og Skatteetaten må få en avklaring på hvem som skal være ansvarlig for å gi hvilken informasjon til forsikringselskapene. Eksempelvis er det lavere avgift for en del løyvehavere, og det er ikke alle disse som i dag er i Autosys.

Rent teknisk ser vi ingen problemer med å overføre eventuelle data fra motorvognregisteret før innfasingen av ordningen skal skje.

Seksjon for kjøretøy
Med hilsen

Espen Andersson
avdelingsdirektør

Heidi Øvre